

**ZABORSKIE
TOWARZYSTWO
NAUKOWE**

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2008 *

18.04.	V Zaborski Konkurs Ekologiczny o Złote Kocanki Piaskowe	we współpracy z Kaszubskim LO, PMDK w Brusach
---------------	--	--

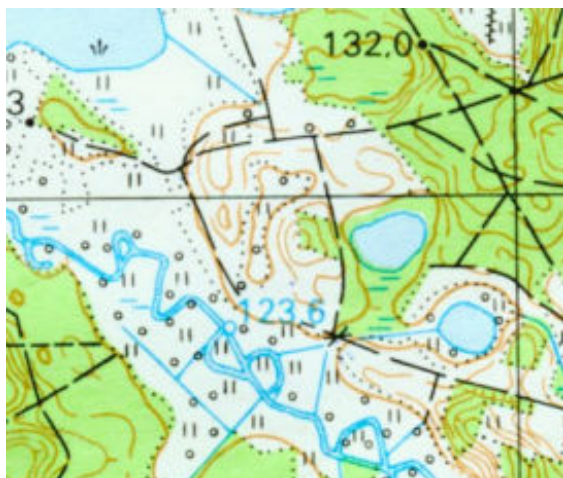

18 kwietnia 2008 roku odbyła się już 5 edycja konkursu, w której wzięło udział 19 najlepszych znawców rozpoznawania roślin z 8 szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z powiatów chojnickiego, kościerskiego i tucholskiego.

Eliminacje odbyły się w sali komputerowej w Kaszubskim LO, gdzie uczestnicy mieli do rozpoznania w ciągu 25 minut na

zdjęciach 50 gatunków roślin według załączonej listy. W finale, który odbył się w Powiatowym Młodzieżowym Domu Kultury, trzeba było rozpoznać i samodzielnie oznaczyć jeszcze 30 gatunków. Bezbłędnie oba etapy przeszedł Lesław Świerczek z bruckiego gimnazjum, drugie miejsce zajęła Aleksandra Krogulec z Zespołu Szkół Leśnych z Tucholi, a trzecie znowu uczennica z Gimnazjum w Brusach - Weronika Cysewska. W odrębnym konkursie na mistrza systematyki, gdzie trzeba było dodatkowo przyporządkować rozpoznane gatunki do rodzin, a te do podklas, wyłoniono dwóch mistrzów: Ariela Kitzermanna i Aleksandrę Krogulec z ZSL w Tucholi, ale tuż za nimi była Weronika Cysewska z Gimnazjum w Brusach. Nagród wystarczyło dla wszystkich uczestników dzięki niezawodnym sponsorom. Książki o tematyce przyrodniczej, albumy i atlasy roślin zakupili: Starostwo Chojnickie, Burmistrz Brus, Nadleśnictwo Przymuszewo, Nadleśnictwo Czersk, Park Narodowy „Bory Tucholskie” i Zaborski Park Krajobrazowy. Organizacyjnie konkurs wsparło Zaborskie Towarzystwo Naukowe, Zaborski Park Krajobrazowy i Park Narodowy „Bory Tucholskie”, a także dyrekcje ZSP w Brusach i PMDK. Wykład o bioróżnorodności wygłosił w czasie obrad jury dr Piotr Rutkowski, adiunkt Wydziału Biologii, Geografii i Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego, a materiał fotograficzny na konkurs przygotował jego organizator Zbigniew Gierszewski, nauczyciel w KLO, prezes Zaborskiego Towarzystwa Naukowego, przy merytorycznym wsparciu Justyny Rymon Lipińskiej, pracownika PN „Bory Tucholskie”.

27.04 i 08.06	Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych (mppl)	dla OTOP
--------------------------	--	-----------------

Udział w programie naukowym mającym monitorować stan populacji pospolitych ptaków lęgowych prowadzony jest nad Zbrzycą pomiędzy miejscowościami Rolnik i Widno po raz trzeci. Okolice jeziora Mirachowo, łąki nad Zbrzycą i okalające je lasy obfitują w liczne gatunki ptaków.

W roku 2008 w wczesnowiosennym liczeniu wzdłuż dwóch transektów w kwadracie o boku 1 km (o numerze PG 43) zarejestrowano 27 gatunków, a w późnowiosennym 26 gatunków. Do ciekawych okazów zaliczyć należy coraz rzadsze czajki i gąsiorki, a także kszczyki, bieliki,

raniuszki, błotniaki, nurogęsi, pliszki siwe i żółte.

04.07	Wydanie przewodnika „Literacki Szlak Turystyczny im. A. Łajming	1000 egz. w projekcie na konkurs grantowym Powiatu Chojnickiego
--------------	--	--

Folder ukazał się w dniu 4 lipca 2008 r. i rozpowszechniony został na początku sezonu turystycznego w Chojnicach, Brusach, Swornegaciach, Charzykowach, Wielu, Dziemianach oraz podczas X Zjazdu Kaszubów, V Rajdu Literackiego im. Anny Łajming. Egzemplarze folderu otrzymały też następujące instytucje: Starostwo Chojnickie, UM w Chojnicach, UM w Brusach, Zaborski Park Krajobrazowy, Park Narodowy „Bory Tucholskie”, Nadleśnictwo Przymuszewo, Instytut Kaszubski, rodzina Anny Łajming, Kaszubskie LO w Brusach, MBP w Brusach i inne. Oprócz tego o folderze ukazały się publikacje w prasie lokalnej i radiu. Promocja folderu, Ziemi Zaborskiej i Szlaku Anny Łajming w sezonie turystycznym była więc znacząca. Folder jako pomoc naukowa dla szkół rozpowszechniony zostanie na początku roku szkolnego.

1. Zebranie tekstów opisujących szlak i poszczególne jego elementy Autorzy: Zbigniew Gierszewski, Barbara Grenda, Zbigniew Łomiński, Alicja Frymark
2. Dokumentacja fotograficzna – Zbigniew Gierszewski, Maciej Cybulski
3. Skład tekstów i korekta – Zbigniew Gierszewski
4. Opracowanie graficzne – Marta Żelazna
5. Druk – Media Faktory Krystian Prochowski
6. Dystrybucja – Zbigniew Gierszewski, Krzysztof Zabrocki

Działania organizacyjne, informatyczne i graficzne zostały zrealizowane w ramach wolontariatu. Wykonawcy w tym przypadku zrezygnowali z wynagrodzenia, a nawiązana współpraca zaowocowała w innych obszarach działania stowarzyszenia. Stowarzyszenie wykazało się dużymi zdolnościami promocyjnymi; wywiady prasowe, radiowe, ale też niestandardowymi działaniami np. podczas X Zjazdu Kaszubów. gdzie jego możliwości promocyjne okazały się znaczącą atrakcją, podobnie jak strona internetowa www.ztn.org.pl

11.07	Wydanie biuletynu „Ziemia Zaborska”	600 egz. w projekcie na konkurs grantowym Gminy Brusy
--------------	--	--

Numer 1 biuletynu „Ziemia Zaborska” ukazał się 11 lipca w nakładzie 600 egzemplarzy. Objętość biuletynu: 52 strony formatu B5, kolorowe okładki oraz 7 zdjęć kolorowych i 18 czarno-białych. Biuletyn zawiera 21 tekstów (artykuły, 1 wiersz i 1 wywiad) 15 autorów o zróżnicowanej tematyce dotyczącej historii, kultury, przyrody i ludzi Ziemi Zaborskiej, z czego większość dotyczy Brus i gminy Brusy.

1. Koordynator projektu odbył z autorami szereg rozmów dotyczących tematyki i problemów technicznych związanych z wydaniem pisma. Fotograficy ZTN-u wykonali zdjęcia uzupełniające archiwum stowarzyszenia.

2. Redaktor numeru w porozumieniu z autorami poszczególnych artykułów ustalił układ treści biuletynu w poszczególnych działach.

3. Całość tekstów z ustaloną kolejnością i zbiorem zdjęć przekazana została do składu. Grafik współpracujący z ZTN uprzednio przedstawił projekt graficzny biuletynu, który został zaakceptowany przez zarząd ZTN.

4. ZTN zwróciło się do Biblioteki Narodowej o nadanie numeru ISSN.

5. Gotowy materiał został skierowany do druku. Jednocześnie został zamieszczony na stronie internetowej stowarzyszenia (www.ztn.org.pl)

6. Promocję biuletynu rozpoczęto w dniu 12 lipca na X Zjeździe Kaszubów, a następnie na V Rajdzie Literackim im. Anny Łajming. Kolportaż objął gminy Brusy, Chojnice, Dziemiany, Karsin.

26-27.07	V Rajd Literacki im. A. Łajming	Brusy – Leśno – Przymuszewo – Sominy
-----------------	--	---

W dniach 26 i 27 lipca 2008 roku odbył się V Literacki Rajd Turystyczny im. Anny Łajming

szlakiem jej imienia, który można znaleźć na mapach Zaborskiego Parku Krajobrazowego (żółto-czarny).

Literacki, bo prowadzi przez miejsca, gdzie toczy się akcja wspomnień i opowiadań tej wielkiej pisarki kaszubskiej urodzonej w Przymuszewie Turystyczny, bo można przejechać 40 parę kilometrów

rowerem, dojść pieszo lub podjechać samochodem.

Wyruszyliśmy w sobotę o 10.00 spod siedziby Powiatowego MDK w Brusach, ul. Dworcowa 18. Tego upalnego dnia wcześniej rano przemierzyła odcinek do Somin grupa nordwalkingowców z Brus. Nocleg planowany był w Sominach (pole namiotowe, dla są wymagających kwatery i ośrodki wczasowe we własnym zakresie). Stołowaliśmy się w „Szuwarku” (znakomite jedzenie – szczególnie ryby), tamże ognisko nad jeziorem całą noc. Rajd był też okazją do promocji wydanego w lipcu przez nas przewodnika po szlaku.

23.07 – 4.08	Liczenie bocianów w gminie Brusy	dla Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody „pro Natura”
---------------------	---	---

12 rok Zbigniew Gierszewski we współpracy z Krzysztofem Zabrockim, Stefanem Pestką i Michaliną Jażdżewską, członkami ZTN, prowadzą całościowe liczenia gniazd bocianich i ich przychówku na terenie gminy Brusy. W 2008 roku w 47 gniazdach naliczono rekordowa liczę odchowanych młodych – 98, co daje średnią nieco ponad 2 młode na

gniazdo, a w Czarnowie przychówek wyniósł aż 5 młodych. Niestety wiosenna susza, a także tradycyjne walki o gniazda oraz niesnaski rodzinne sprawiły, że aż 19 młodych i 7 jaj zostało wyrzuconych. Wyniki przesłane do PTTP „pro Natura” we Wrocławiu od lat są częścią badań polskiej, największej na świecie populacji bociana białego.

04.08	Plener Malarsko-Rzeźbiarsko-Foto-Graficzny w Męcikale	Projekt na konkurs grantowy Powiatu Chojnickiego
--------------	--	---

Zadanie organizacji Ogólnopolskiego Pleneru Malarsko – Rzeźbiarsko – Foto – Graficznego Męcikale sierpień 2008 zrealizowano w kolejnych etapach:
- Reklama (zaproszenie na plener i warsztaty) – 15 marzec 2008 r. – 31 czerwiec 2008 r.

Prace organizacyjne przygotowujące plener, wycieczki i warsztaty – 15 maj 2008 r. – 31 lipiec 2008 r.

- Udział twórców w Ogólnopolskim Plenerze i wycieczkach do Chojnic, Brus, Swornegaci, Szymbarku, Wieżycy (których sponsorem był Urząd Gminy Brusy) - 02 sierpień 2008 r. – 12 sierpień 2008 r.

- Udział młodzieży w warsztatach plastycznych – 18 – 20 wrzesień 2008 r.

- Organizacja wystaw poplenerowych: Galeria Oczko w Męcikale – sierpień, wrzesień 2008 r., Chojnicki Dom Kultury – październik 2008 r., Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Brusach – listopad 2008 r., Chata Kaszubska w Swornegaciach – grudzień 2008 r.

W plenerze udział wzięło łącznie: 12 artystów (3 lokalnych) oraz 9 z całej Polski: z Sopotu, Katowic, Tomaszowa Lubelskiego, Łodzi, Olsztyna, Gdyni, Oleśnic k. Wrocławia, Poznania, (korzystających z noclegów i pełnego wyżywienia). W warsztatach plastycznych udział wzięła 7 osobowa grupa młodzieży z regionu: Chojnic, Pawłowa, Powalek, Pawłówka, Zamartego.

Podczas pleneru odbyło się spotkanie plenerowiczów z miejscowymi twórcami. Noclegi i związane z tym korzystanie z tzw. mediów sponsorowali Joanna i Sławomir Mankiewicz z Męcikału.

ilość prac powstałych podczas pleneru 81 (w tym 66 obrazów, 4 rysunki 11 fotografii) artyści przekazali Gallerii Oczko 14 prac

ilość osób na wernisażu w Gallerii Oczko ok.120

ilość katalogów wydrukowanych na wernisaż w Gallerii Oczko -100

ilość katalogów wydrukowanych na wernisaż w Chojnickim Domu Kultury -120

informacje do prasy lokalnej Gazeta Pomorska - oddział w Chojnicach, Dziennik Bałtycki - oddział w Chojnicach, Czas Chojnic, Życie Chojnic i okolic, Gazeta Chojnicka REGION, Gazeta Regionalna i Internetu: <http://www.zpap.org.pl/> <http://www.chojnice.pl/> <http://www.chojnice24.pl>, <http://www.brusy.pl>, informacje na bieżąco na stronie internetowej Galerii Oczko <http://www.galeriaoczko.go.pl/>

09.08- 10.08	Spływ Zbrzycą „Sprzątanie Zbrzycy”	Parzyn-Widno-Laska
-----------------	------------------------------------	--------------------

Coroczny spływ ekologiczny Zbrzycą w początkach sierpnia organizuje kol. prezes Krzysztof Zabrocki. Kilkunastu doświadczonych i w ich towarzystwie początkujących spływowiczów przemierza środkowy odcinek Zbrzycy z Parzyna do Laski z postojem i noclegiem w Widnie na tradycyjne „pieczenie chleba”. Po drodze z nurtu brzegów łwione są śmieci. W tym roku zebrano 18 worków śmieci oraz przedmioty niegabarytowe, jak opony i sanki (!). Rzeka dzięki temu odrobinę czystsza pod koniec ruchliwego sezonu kajakowego na Zbrzycy zaprasza na przyszły sezon miłośników uroczych kaszubskich rzek. Niestety pewnie za rok znowu będzie co sprzątać.

09, 10, 11	Zabawmy się w teatr!	Projekt na konkurs grantowy Gminy Brusy
-------------------	-----------------------------	--

12.09.2008 – 13.09.2008 – udział w II Spotkaniach Publicystyczno – Teatralnych w Centrum Spotkań Europejskich w Tuchomiu. Przygotowanie i realizacja wspólnej inscenizacji „Kaszubi pod Widnem”.

17.09.2008 – 19.09.2008 – warsztaty teatralne i zajęcia z wiedzy o teatrze prowadzonych przez instruktora teatralnego Grzegorza Szlangę w ramach biwaku integracyjnego klasy pierwszej KLO w Lipie nad jeziorem Wdzydzkim.

28.10.2008 – Zorganizowanie wyjazdu na spektakl Teatru Polskiego im Hieronima Konieczki w Bydgoszczy „We are the champions”. Zwiedzanie zaplecza teatru, kulis i pracowni Teatru Polskiego w Bydgoszczy (w ramach współpracy z Biurem Obsługi Widza)

Przygotowanie warsztatów „małej sceny” dla młodzieży kół zainteresowań PMDK
Przygotowanie scenariusza i kostiumów do inscenizacji Opracowanie organizacyjne imprezy środowiskowej.

06.11.2008 – impreza środowiskowa w PMDK z okazji Dnia Zadusznego.

Rok 2008	Działania obywatelskie	Działalność statutowa stowarzyszenia
-----------------	-------------------------------	---

Statutowym celem Zaborskiego Towarzystwa Naukowego jest promowanie idei i podejmowanie działań na rzecz tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Stowarzyszenie wykazało wiele inicjatyw w tym kierunku np.

-opiniowało projekt strategii Gminy Brusy,

-opiniowało projekt współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi,

- opiniowało projekt współpracy Powiatu Chojnickiego z organizacjami pozarządowym
- list otwarty w sprawie ścieżek rowerowych,
- list otwarty w sprawie stref ochronnych,
- podjęło szereg działań w celu stworzenia Biura Porad Obywatelskich w Brusach (podpisanie listu intencyjnego ze Związkiem Biur Porad Obywatelskich o współpracy, wizyta w BPO w Debrznie i Warszawie, rozmowy z władzami samorządowymi).

Zaborskie Towarzystwo Naukowe uczestniczyło w V Forum Inicjatyw Pozarządowych w Warszawie 19-20 września i konferencji „Rzeczpospolita Obywatelska (Krzysztof Zabrocki, Anna Gerszewska). Przedstawiciele organizacji uczestniczyli w szeregu panelach i dyskusjach w ramach forum np. Fundusze unijne dostępne dla organizacji pozarządowych, Liderzy zmian społecznych, Aktywne silne organizacje, Państwo Obywatelskie, dobre rządzenie, Dialog obywatelski w Polsce, Status prawny obywateli niepełnosprawnych intelektualnie, Modele współpracy samorządów terytorialnych i organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe w działaniach strażniczych, Nowe technologie a organizacje pozarządowe i innych.

04.10	Europejskie Dni Ptaków w Czernicy	we współpracy z OTOP
--------------	--	-----------------------------

Koło ornitologiczne OTOP nr 110 „Kulik” przy Powiatowym Młodzieżowym Domu Kultury w Brusach oraz Zaborskie Towarzystwo Naukowe zorganizowało wycieczkę rowerową z okazji Europejskich Dni Ptaków w dniu 4.10 (sobota) w godz. 9.00 – 13.30 na trasie Brusy – Czarnowo – W. Chełmy – Czernica – Czyczkowy – Brusy. Wyruszamy spod siedziby PMDK,

ul. Dworcowa 18, wszyscy uczestnicy spotkali się na cyplu pomiędzy jeziorami Dybrzk i Kosobudno w Czernicy. Tam naliczono najwięcej ptaków, z pomocą lunety, lornetek i atlasów ptaków. W sumie kilka godzin obserwacji pozwoliło naliczyć ok. 1500 ptaków z 38 gatunków, w tym 1050 żurawi, 114 zięb i 107 dzwońców oraz 2 egzemplarze naszego największego ptaka drapieżnego – bielika.

17.10	Wystawa fotograficzna „Syberia 2008”	we współpracy z Shadowhunerts i PMDK
-------	--------------------------------------	---

Wystawa fotograficzna Macieja Cybulskiego (Brusy) i Anny Szyszkiewicz (Londyn) była efektem wyprawy na Syberię w lipcu i sierpniu 2008 roku w celu obserwacji całkowitego zaćmienia Słońca. Oprócz zasadniczego tematu wyprawy wystawa prezentuje przyrodę i kulturę Rosji, życie jej mieszkańców, a także prace plastyczne Anny Szyszkiewicz inspirowane motywami kultury rosyjskiej i ludów środkowej Syberii. Wystawa była wstępem do cyklu wystaw prezentujących Syberię.

12.12	III Konkurs Ornitologiczny o Kulika Wielkiego	we współpracy z PMDK i KLO
-------	---	----------------------------

W finale uczestniczyło 21 uczniów z 8 szkół województwa pomorskiego. W eliminacjach wszyscy uczestnicy rozwiązywali test o ze znajomości systematyki biologii, ekologii i zachowań ptaków gniazdujących w Polsce, zimujących, spotykanych regularnie na przelotach oraz systematycznie zalatujących oraz z zagadnień ochrony ptaków i ich siedlisk oraz ich ochronie ze szczególnym uwzględnieniem Natury 2000. 10 najlepszych przeszło do półfinału, w którym rozpoznawali ptaki w serii zdjęć, a 5 najlepszych w finale rozpoznawało głosy ptaków.

Wyniki: 1. Karol Lipkowski (LO w Czersku), 2. Monika Narloch (Gimnazjum w Czersku), 3. Anna Maria Walczak (V LO w Gdańsku), 4. Agnieszka Sobierska (V LO w Gdańsku), 5. Dagmara Sikorska (Kaszubskie LO w Brusach) i Kamila Krenska (Gimnazjum w Czersku). Ponadto wyróżnieni zostali: Natalia Jasnych (Kaszubskie LO w Brusach), Rafał Białek (Gimnazjum nr 3 w Słupsku), Weronika Mleczek (LO w Czersku), Andrzej Matowski (Gimnazjum nr 3 w Słupsku). Wyróżnieni zostali także uczniowie V klasy Szkoły Podstawowej w Leśnie: Robert Przewoski i Bartłomiej Świątek Brzeziński.

Autor konkursu: Zbigniew Gierszewski

we współpracy: Tomir Kubicki, Jolanta Pozorska-Cuppa, Maciej Cybulski, Dr Maria Wieloch (Stacja Ornitologiczna PAN w Gdańsku), Edmund Spierewka, Krzysztof Zabrocki

Jury: Krzysztof Zabrocki, prezes Zaborskiego Towarzystwa Naukowego, Edmund Spierewka, członek ZTN, Tomir Kubicki, leśniczy z Nadleśnictwa Przymuszewo, Mariusz Grzempa, dyrektor Zaborskiego Parku Krajobrazowego.

Fundatorzy nagród: Nadleśnictwo Przymuszewo, Zaborski Park Krajobrazowy, Starostwo Powiatowe w Chojnicach, Burmistrz Brus, Nadleśnictwo Ryteń, Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Brusach.

*Sprawozdanie przedstawia szerzej projekty stowarzyszenia realizowane w 2008 r. Wykaz wszystkich działań zawiera kalendarz aktywności ZTN na 2008 r.